

այստեղ, այս գիշեր մենք ապահովված չենք մշուշի դէմ: Գիշերս կարող է մշուշը ծածկել մեզ և այս ձորերը, և մենք կորած ենք այն ժամանակ»: Յաւելով յիշեցի կողմնացոյցս, որ ես Աւաջաղումը Փաշախանին էի ընծայել:

«Բայց մենք մոտակայ քարայրներում այդպիսի հանգամանքում չենք կարող ուտելիք գտնել»:

— «Բոլոր քարայրները այժմ դատարկ են, բացի այն մէկից, որ մենք տեսանք»:

«Ապա ինչ եղան նոցա բնակիչները», հարցրի ես:

— «Բոլորը մեռան սովից, մնացածները սրվեցան»:

«Ի՞նչու համար հարուստ ցեղերը չ'օգնեցին այդ խնդներին և չ'ազատեցին նրանց սովից»:

— «Բոլորը ցեղերը» — պատասխանեց Բրօն. — «յաւելի տենական թշնամութիւն են սնուցանում իրար դէմ, ցեղերը ցեղերի դէմ յարուցանում են կռիւ, սպանութիւններ, կրակ, աւերումն և երբէք օգնութիւն: Ես ինքս մի հայի շնորհիւ ազատվեցայ սովամահից: Այդ մարդը իւր ընտանիքի կտոր հացից ինձ բաժին հանեց»:

Իրաւունք ունէր Բրօն, ցեղեր ցեղերին երբէք չեն օգնիր: Յեղապետակա՛ն սկզբմանց մէջ այդ չկայ: Մի ցեղը իւր աճելութեան համար պիտի ճնշէ միւսին: Քրդերը, այդ մեր վայրենացած ազգակիցները մեր պատմական կեանքի տխուր պատկերն են ներկայացնում: Որովհետեւ նրանց մէջ դեռ ազնուա